Ürün Sat?n Alma ve At?klar?n Elden Ç?kar?lmas?nda Sosyal Sorumlu Davran?? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ürün Sat?n Alma ve At?klar?n Elden Ç?kar?lmas?nda Sosyal Sorumlu Davran?? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32250

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Bu ölçek, bireylerin **ürün sat?n alma** süreçlerinde ve sonras?nda ortaya ç?kan **at?klar?n elden ç?kar?lmas?** a?amalar?ndaki sosyal sorumlu davran??lar?n? ölçmek amac?yla Türkiye ba?lam?na uyarlanm?? bir psikometrik araçt?r. Ölçek, tüketicilerin çevresel ve etik kayg?lar? temel alarak gösterdikleri eylemleri, tutumlar? ve tercihleri nicel olarak de?erlendirmeyi hedefler. Orijinal yap?s? yabanc? literatürden al?nm?? olup, 2017 y?l?nda Bozok Üniversitesi'nde yürütülen bir yüksek lisans tezi kapsam?nda **uyarlama** çal??mas? yap?lm??t?r. Bu çal??ma, sosyal sorumluluk bilincinin tüketim kal?plar?na nas?l yans?d???n? anlamak için kritik bir öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Sorumlu Tüketici Davran???, At?k Yönetimi, **Tüketici Davran???**, Ölçek Uyarlama, Çevresel Sorumluluk, **Sosyal Sorumlu Davran??**, Yüksek Lisans Tezi.

Yazarlar

?smail Arslan

Amaç

Ölçe?in temel amac?, bireylerin gündelik **tüketim** pratiklerinde (sat?n alma tercihlerinden, kullan?lan ürünlerin geri dönü?ümüne veya at?lmas?na kadar) ne ölçüde sosyal ve çevresel sorumluluk ta??yan davran??lar sergiledi?ini belirlemektir. Bu araç, özellikle Türkiye'deki **sosyal sorumlu tüketici** segmentini tan?mlamak, bu davran??lar? etkileyen faktörleri ara?t?rmak ve pazarlama stratejilerine yön vermek amac?yla geli?tirilmi?tir.

Ölçek, sosyal sorumluluk bilincinin sadece teorik bir tutumdan ibaret olup olmad???n?, ayn? zamanda somut eylemlere (örne?in, çevre dostu ürün seçimi veya at?klar? ayr??t?rma) dönü?üp dönü?medi?ini ölçmeye odaklanm??t?r. Bu ba?lamda, ölçek 29 maddeden olu?makta ve bireylerin davran?? s?kl???n? ölçmektedir.

Yap?

Ölçek, **Sosyal Sorumlu Davran??** yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, genellikle iki ana boyut etraf?nda ?ekillenir: (1) Ürün Sat?n Alma Sürecinde Sorumluluk (etik kaynakl? ürünleri tercih etme, minimum ambalajl? ürünleri seçme) ve (2) At?klar?n Elden Ç?kar?lmas?nda Sorumluluk (geri dönü?üm yapma, at?klar? uygun ?ekilde ay?rma). Ölçek, bu davran??sal e?ilimlerin s?kl???n? ve tutarl?l???n? tespit ederek, bireyin genel sosyal sorumluluk seviyesini belirlemeyi hedefler.

Ölçek maddeleri, kat?l?mc?n?n sosyal sorumlulukla ilgili davran??lar?n? 5 dereceli bir **Likert**

ARABPSYCHOLOGY.COM

ölçe?i üzerinden de?erlendirmesini ister. Bu yap?, tüketici davran??lar? ara?t?rmalar?nda sosyal sorumluluk kavram?n?n operasyonelle?tirilmesine olanak tan?r.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, uyarlama çal??mas?n?n yap?ld??? yüksek lisans tezi (Arslan, 2017) kapsam?nda gerçekle?tirilmi?tir. Ancak, bu özet içeri?inde spesifik olarak yap? geçerli?i veya ölçüt geçerli?i sonuçlar?na dair say?sal bir veri sunulmam??t?r. Bir uyarlama çal??mas?nda geçerlik, genellikle orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türkçe örneklemde de do?rulay?c? faktör analizi (DFA) veya aç?mlay?c? faktör analizi (AFA) yoluyla korundu?unun gösterilmesiyle sa?lan?r.

Güvenilirlik

Ölçe?in iç tutarl?l?k güvenilirli?i, yüksek düzeyde kabul edilebilir bulunmu?tur. Yap?lan analizler sonucunda **Cronbach's Alpha** katsay?s? 0,923 olarak tespit edilmi?tir. Bu de?er, ölçe?in maddelerinin ölçülmek istenen **sosyal sorumlu davran??** yap?s?n? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü ve ölçe?in psikometrik aç?dan güvenilir oldu?unu göstermektedir.

Faktör Analizi

Uyarlama çal??mas?n?n bir parças? olarak faktör analizinin gerçekle?tirildi?i varsay?lmaktad?r. Faktör analizi, ölçe?in 29 maddesinin alt?nda yatan temel boyutlar? veya faktörleri ortaya ç?karmak için kullan?l?r. Bu analiz, orijinal ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n Türkçe versiyonunda da korundu?unu kan?tlamay? amaçlar. Spesifik faktör yükleri ve varyans aç?klama oranlar? tezin tam metninde yer almaktad?r.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: **Uyarlama** (Adaptation)

Format: Öz Bildirimli (Self-Report) Anket Tipi

Maddeler: 29 Madde

Derecelendirme: 5'li **Likert Ölçe?i** (5-Her Zaman, 4-S?k S?k, 3-Bazen, 2-Nadiren ve 1-Hiçbir Zaman)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Tüketiciler/Genel Yeti?kin Popülasyon

Ya? Grubu: Yeti?kin

ARABPSYCHOLOGY.COM

Popülasyon Detaylar?: Yüksek lisans tezi çal??mas? kapsam?nda belirlenen örneklem grubu.

Test Metodolojisi: Uygulama, anket yoluyla yüz yüze veya çevrimiçi olarak gerçekle?tirilebilir. Puanlama, maddelerin toplanmas? yoluyla yap?l?r ve yüksek puan, daha yüksek sosyal sorumlu davran?? düzeyini ifade eder.

Anahtar Kelimeler

Çevreci Tüketim, Geri Dönü?üm, Etik Sat?n Alma, **Cronbach's Alpha**, Sosyal Sorumluluk, Pazarlama Ara?t?rmas?.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: ?smail Arslan

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilinmiyor

Kurum E-posta Adresleri: ismailtr35@hotmail.com (Sorumlu Yazar ?leti?im)

Yaz??ma Adresi: Bozok Üniversitesi (Tezin yap?ld??? kurum, 2017)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, ?smail Arslan taraf?ndan 2017 y?l?nda yay?mlanmam?? yüksek lisans tezi kapsam?nda kullan?lm??t?r. Akademik ara?t?rmalarda kullan?m izni için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilir. Ticari kullan?m veya geni? ölçekli uygulamalar için yazar?n izni gereklidir. Ölçe?in geli?tirme/uyarlama y?l? **2017**'dir.

Ölçek formunun ve orijinal tezin bir kopyas?na YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?im sa?lanabilir.

Referanslar

Arslan, ?. (2017). *Sosyal sorumlu tüketici davran??? ve bir uygulama* . Bozok Üniversitesi, Yozgat. Tez linki: YÖK Ulusal Tez Merkezi

Ölçe?in orijinal dökümanlar? a?a??da PDF ve DOC formatlar?nda mevcuttur:

MS Word Belgesi: urun-satin-alma-ve-atiklarin-elden-cikarilmasinda-sosyal-sorumlu-davranis-olcegi-toad.doc

PDF Belgesi: urun-satin-alma-ve-atiklarin-elden-cikarilmasinda-sosyal-sorumlu-davranis-olcegi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ürün Sat?n Alma ve At?klar?n Elden Ç?kar?lmas?nda Sosyal Sorumlu Davran?? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek toplam 29 maddeden olu?maktad?r. Maddelerin tam metnine yüksek lisans tezi kayna??ndan (Arslan, 2017) ula??labilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM